

Regionálna ekonómia a politika

Autoři: BUČEK, M., REHÁK, Š., TVRDOŇ, J.
Bratislava, Iura Edition, 2010, 269 s..

Málokteré univerzitní pracoviště zaměřené na regionální rozvoj s výraznou ekonomickou dimenzí, se dnes může pochlubit aktivitou ve vydávání kvalitních publikací. Málokde za jejich vytvořením stojí navíc kvalitní teoretický aplikační výzkum řady řešených projektů s širokým řešitelským i mezinárodním týmem, pravidelně pořádaná odborná diskusní setkání, garantování vydávání recenzovaného periodika a nakonec i aktivní počet doktorandů. Na Slovensku s tímto potenciálem aktivit a lidí „vyčnívá“ katedra regionálního rozvoje a veřejné správy Národohospodářské fakulty na Ekonomické univerzitě v Bratislavě.

U nové publikace této katedry *Regionálna ekonómia a politika*, oproti poslední (recenzované v tomto časopise č. 1/2007), kde M. Buček byl jediným autorem, tvoří hlavní autorský tým další dva ekonomičtí regionalisté z katedry. Autoři v publikaci rozdělili předmětnou tematiku do dvou částí: A - *Priestorová štruktúra ekonomiky* a B - *Regionálny rozvoj a politika*. Odborné jádro tématu je pak podrobněji členěno v části A do tří kapitol (45 stran) a v části B do dalších na-

vazujících jedenácti celků (187 stran). Členění tak rozsáhlé odborné publikace je vždy složitá záležitost. To, které zvolili autoři, má svoji logiku. Vyplyvá z toho pro znalé odborníky i to, že první část představuje „relativně uzavřenou“ materii sdělovaných poznatků a druhá „relativně otevřenou“ část k diskusi a upřesňování.

V úvodu autoři vysvětlují důvody vzniku učebnice a zároveň stručně, ale výstižně uvádějí, co studenti a široká odborná veřejnost může od publikace očekávat. Vysoce je nutné ocenit, že je zde věnována pozornost problematice regionální vědy. Velmi výstižně je definováno, kterým problémům se regionální věda věnuje a zároveň je vymezeno místo publikace v oblastech zájmů regionální vědy. Je tím dán jasný signál, že ekonomická problematika v rozvoji regionů je mimořádně významná, není však jediná.

Prvá část publikace, *Priestorová štruktúra ekonomiky*, shrnuje teoretická východiska, přístupy a postupy utváření prostorové struktury. Seznamuje se základními ekonomickými kategoriemi a pojmy, uspořádává je do přehledných tabulek, vysvětluje vzájemné vazby a souvislosti i základní odlišnosti ve využívání kategorií regionální ekonomie a následně regionální ekonomiky. V této části práce je velice stručně (byť má 45 stran) shrnuto vše podstatné, co je třeba znát při studiu prostorové struktury ekonomiky. Je dobře, že širší výklad této problematiky by byl možný, neúměrně by však posunul přesně vymezené mantinely, které jsou v práci dodržovány a určují význam, který autoři dávají jednotlivým problémům.

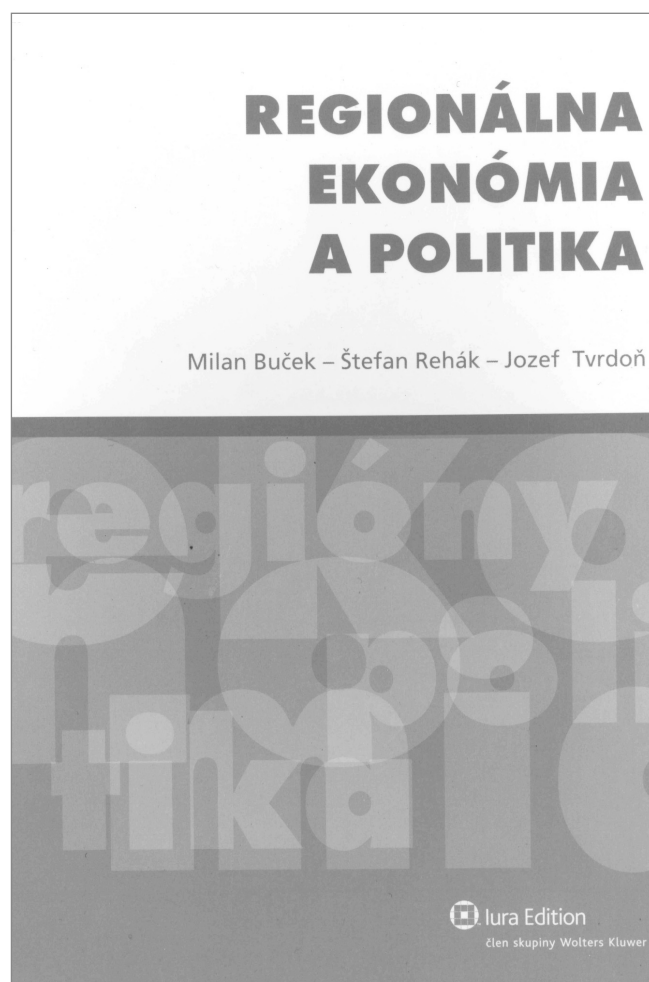
V části B publikace je zařazeno jedenáct témat či kapitol. Ty obsahují zejména problematiku regionálního rozvoje, regionální politiky, plánovacích dokumentů a nástrojů regionální politiky, regionální politiky Slovenska a regionální politiky Evropské unie.

V prvních třech kapitolách části B je přehledně prezentována problematika regionálního rozvoje (s endogenním a exogenním přístupem) jak v jejím, možno říci tradičním pojetí, tak v pojetí, které je relativně nové. Jde zejména o kapitolu 6 - *Endogénne koncepcie regionálneho rozvoja*, obsahující poznatky k nové teorii růstu a nové ekonomické geografii, institucionální ekonomii v regionálním rozvoji, ke znalostem, inovacím, sítím a regionálním odvětvovým klastrům. Tuto část práce považujeme za jednu z nejvýznamnějších; navíc je málo rozpracována i v zahraniční literatuře tak hutně a přehledně.

Poslední dva bloky přibližují v předchozích částech prezentované teoretické a metodické poznatky do konkrétní regionální politiky Slovenska a Evropské unie. Tyto dva bloky oživují celkový výklad; je však třeba mít na zřeteli, že vzhledem k významu regionální politiky, který je dnes uznáván, se bude praktická a metodická část permanentně rozvíjet a při využívání publikace jako učebnice bude třeba dbát při výkladu na pohotovost aktualizací. Snad proto je těmto dvěma částem věnováno 60 stran.

V učebnici je výstižně zpracována problematika globalizace. Globalizace je proces objektivní, nezávislý na tom, jestli s tím chceme nebo nechceme pracovat. Na mnoha místech publikace se uvádějí metodické přístupy i příklady, která města, které regiony mají dobré konkurenční možnosti z různých příčin. V současné době dochází v rámci procesu globalizace ke stále větší koncentraci lokalizace center podniků a bank. Tento proces bude jistě pokračovat a bude nesporně působit na sílu regionálních center.

Při hodnocení institucionálních přístupů v regionální ekonomii je třeba počítat i s tím, že instituce (nikoli v pojetí organizace) mohou být překážkou globální konkurenceschopnosti regionu (např. vzhledem k okolí příliš tvrdé ekologické předpisy atp.).

Dovolíme si ještě poznámku k využití publikace jako vysokoškolské učebnice (tak ji sami autoři označují). Vyslovili jsem se zde již k tomu, jak je tato kniha potřebná jak pedagogům, tak studentům i českých univerzit a vysokých škol. Velmi dobrým zdrojem ke studiu (nejen studentům, ale i zájemcům z jiných vědních oborů) bude tato kniha také proto, že pro rozvedení poznatků i dílčích témat se „skrytě“ využívá jednoduchých otázek, které čtenáře z různých hledisek vedou k potřebným poznatkům. Zajímavá by byla rešerše těchto otázek, u nichž i možný uvedený odkaz na odpověď v knize by byl pro studenty něčím novým a vítaným.

Publikace obsahuje celkově 269 stran textu, bohatý seznam literatury, jmenný i věcný rejstřík, přes 60 grafů, tabulek, map, obrázků a schémat (i v seznamu na počátku knihy). Užitečné pro hlubší studium je 16 „schránek“ u některých témat s doplňujícími poznatky.

Zpracování a publikování knihy *Regionální ekonomie a politika* je velice záslužným činem. Učebnice je na vysoké odborné úrovni, zájem o využívání jak pedagogy, tak studenty bude obrovský.

Jiří Kern, Jan Malinovský